

J. Ph. ~~no~~ v. 10. BERG

1965-1966

C

C

J.Ph.v.d. Berg
Heijermansstraat 2
Utrecht.

Numm. 17-12-65

AAN: de heer drs. G. Nederhorst
Zuider IJsseldijk 16
GOUDA.

Utrecht, 16 november 1965

Geachte heer Nederhorst,

Als burger en kiezer van een vrije democratische natie neem ik hierbij de vrijheid, om U - in uw kwaliteit van voorzitter van de Tweede Kamerfractie der Partij van de Arbeid - aandacht te vragen voor het volgende geval. Een geval dat mij en mijn echtgenote reeds maandenlang veront- rust, omdat wij de indruk hebben verkregen, dat onze toekomstige schoonzoon Th. Stoker, op grond van het feit dat mijn vrouw van russische afkomst is, een dienstverband werd onthouden bij de Koninklijke Marechaussee en later als zgn. Kortverbander bij de Koninklijke Landmacht. Vooral omdat Minister- President Cals de vorige week voor de televisie nog eens benadrukte, dat ons land geen politiestaat is en de vrijheden van iedere burger zijn gewaar- borgd en dat eventuele klachten hierover aan de fractievoorzitter van de sympathiserende partij konden worden doorgegeven, deed ons besluiten deze brief te schrijven.

Voor een juiste en volledige omschrijving van ons geval, komt het mij ge- wenst voor, dat u ons nader leert kennen.

Ik ben genaamd, Johannes Philippus van den Berg, geb. te Utrecht, 22 decem- ber 1924, van nederlandse nationaliteit, van beroep hoofdbesteller van het postdistrict Utrecht.

In het kader van de "arbeidsinzet" kwam ik tijdens de laatste wereldoorlog in Duitsland terecht, waar ik mijn vrouw, Wera Serouchowa, geb. te Krasnipola (USSR), 26 juni 1926, leerde kennen. Zij werd op 16-jarige leeftijd door de Duitsers naar hun land gevoerd en daar verplicht tewerk gesteld in de oorlogsindustrie.

Nadat de Duitse legers in 1945 hadden gekaptuleerd, vestigde ik mij met mijn vrouw te Utrecht, waar we sedertdien onafgebroken hebben gewoond. Uit ons huwelijk werden twee dochters geboren.

Mijn oudste dochter, genaamd: Wera Maria van den Berg, geb. te Utrecht 2 juni 1946, van beroep/kantoorbediende, bij ons wonend, kreeg in 1964 kennis aan de jongeman:

Theodorus Stoker, geb. te Utrecht, 27 augustus 1946, wonende Queridostraat 5 te Utrecht.

Deze jongeman solliciteerde aan het einde van 1964 bij het Wapen der Konink- lijke Marechaussee. Er vond een lichamelijke keuring plaats en nadien een antecedentenonderzoek. De ambtenaar, die hiermede was belast nam hierbij contact op met de ouders van onze toekomstige schoonzoon. Hij zocht echter bij zijn onderzoek geen contact met mij of mijn echtgenote.

Enige weken nadien kreeg Th. Stoker voornoemd te horen, dat hij niet in aanmerking kwam voor een vrijwillige verbintenis bij het Wapen der Konink- lijke Marechaussee, zonder dat hem de redenen hiervoor werden opgegeven. T. Stoker voornoemd reflecteerde nadien op een advertentie van de Konink- lijke Landmacht, waarbij jeugdige personen werden gevraagd, om een zgn. kort verband aan te gaan. Ook hier werd hij zonder opgaaf van redenen afgewezen.

De reden van deze afwijzingen kan stellig niet liggen in lichamelijke gebreken, want binnenkort wordt onze a.s. schoonzoon onder de wapenen geroepen om als dienstplichtige zijn eerste oefening te volbrengen.

Bij een gesprek dat wij met de ouders van onze toekomstige schoonzoon hebben gehad, merkte mevr. Stoker op, dat haar zoon Theo voor de Koninklijke Marechaussee en de Koninklijke Landmacht werd afgewezen, omdat mijn vrouw van russische afkomst is, zulks was haar bij het antecedenten-onderzoek duidelijk geworden.

Het zal u begrijpelijk voorkomen, dat ik en vooral mijn vrouw, ons bijzonder gegriefd voelen over deze gang van zaken.

Mijn vrouw heeft zich sedert haar komst in ons land, volkomen aan de Nederlandse leefgewoonten en tradities aangepast. Zij spreekt de Nederlandse taal goed en heeft onze kinderen geheel overeenkomstig de Nederlandse levenswijze opgevoed.

Wij hebben ons nimmer ingelaten met de activiteiten, die vanuit de Russische Ambassade te Den Haag werden georganiseerd, noch met de CPN of één van haar neven- of mantelorganisaties.

Juist daarom grieft het ons zo, dat mijn vrouw - hoewel ze ongeveer twintig jaar de Nederlandse nationaliteit bezit - bij de geheime diensten in Nederland vermoedelijk niet als betrouwbaar bekend staat.

Wanneer dit werkelijk het geval is, dan vrezen wij in de toekomst telkenmale dezelfde ontwikkeling, wanneer één van mijn dochters of a.s. schoonzoons naar een overheidsfunctie zal solliciteren.

Afgezien daarvan voelt mijn vrouw het als een discriminatie, dat zij door haar afkomst niet volledig het vertrouwen heeft bij nederlandse veiligheidsdiensten.

Wij verzoeken U dringend om over deze kwestie nadere informatie te willen inwinnen en zijn, indien u zulks gewenst voorkomt, bereid om u persoonlijk of schriftelijk alle gewenste inlichtingen te verstrekken.

U bij voorbaat dankend voor de te nemen stappen in deze,

met vriendelijke groeten

(J.Ph.v.d. Berg)

STATEN-GENERAAL
TWEEDE KAMER

Afschrift bestemd voor de leden van de
vaste Commissie voor de Binnenlandse
Veiligheidsdienst.

J.Ph. v.d.Berg

Heijermansstraat 2

Utrecht.

- - - - -
Aan de heer drs. G. ~~Nederhorst~~
Zuider IJsseldijk 16
GOUDA.

Utrecht, 16 november 1965

Geachte heer Nederhorst,

Als burger en kiezer van een vrije democratische natie neem ik hierbij de vrijheid, om U - in uw kwaliteit van voorzitter van de Tweede Kamerfractie der Partij van de Arbeid - aandacht te vragen voor het volgende geval. Een geval dat mij en mijn echtgenote reeds maandenlang verontrust, omdat wij de indruk hebben verkregen, dat onze toekomstige schoonzoon Th. Stoker, op grond van het feit dat mijn vrouw van russische afkomst is, een dienstverband werd onthouden bij de Koninklijke Marechaussee en later als zgn. Kortverbander bij de Koninklijke Landmacht. Vooral omdat Minister-President Cals de vorige week voor de televisie nog eens benadrukte, dat ons land geen politiestaat is en de vrijheden van iedere burger zijn gewaarborgd en dat eventuele klachten hierover aan de fractievoorzitter van de sympathiserende partij konden worden doorgegeven, deed ons besluiten deze brief te schrijven.

Voor een juiste en volledige omschrijving van ons geval, komt het mij gewenst voor, dat u ons nader leert kennen.

Ik ben genaamd, Johannes Philippus van den Berg, geb. te Utrecht, 22 december 1924, van nederlandse nationaliteit, van beroep hoofdbesteller van het postdistrict Utrecht.

In het kader van de "arbeidsinzet" kwam ik tijdens de laatste wereldoorlog in Duitsland terecht, waar ik mijn vrouw, Wera Serouchova, geb. te Krasnipola (USSR), 26 juni 1926, leerde kennen. Zij werd op 16-jarige leeftijd door de Duitsers naar hun land gevoerd en daar verplicht tewerk gesteld in de oorlogsindustrie.

Nadat de Duitse legers in 1945 hadden gekaptuleerd, vestigde ik mij met mijn vrouw te Utrecht, waar we sedertdien onafgebroken hebben gewoond. Uit ons huwelijk werden twee dochters geboren.

Mijn oudste dochter, genaamd Wera Maria van den Berg, geb. te Utrecht 2 juni 1946, van beroep kantoorbediende, bij ons wonend,

kreeg in 1964 kennis aan de jongeman:

Theodorus Stoker, geb. te Utrecht, 27 augustus 1946, wonende Queridostraat 5 te Utrecht.

Deze jongeman solliciteerde aan het einde van 1964 bij het Wapen der Koninklijke Marechaussee. Er vond een lichamelijke keuring plaats en nadien een antecedentenonderzoek. De ambtenaar, die hiermede was belast nam hierbij contact op met de ouders van onze toekomstige schoonzoon. Hij zocht echter bij zijn onderzoek geen contact met mij of mijn echtgenote.

Enige weken nadien kreeg Th. Stoker vernoemd te horen, dat hij niet in aanmerking kwam voor een vrijwillige verbintenis bij het wapen der Koninklijke Marechaussee, zonder dat hem de redenen niervoor werden opgegeven. T. Stoker voornoemd reflecteerde nadien op een advertentie van de Koninklijke Landmacht, waarbij jeugdige personen werden gevraagd, om een zgn. kort verband aan te gaan. Ook hier werd hij zonder opgave van redenen afgewezen.

De reden van deze afwijzing kan stellig niet liggen in lichamelijke gebreken, want binnenkort wordt onze a.s. schoonzoon onder de wapenen geroepen om als dienstplichtige zijn eerste oefening te volbrengen.

Bij een gesprek dat wij met de ouders van onze toekomstige schoonzoon hebben gehad, merkte mevr. Stoker op, dat haar zoon Theo voor de Koninklijke Marechaussee en de Koninklijke Landmacht werd afgewezen, omdat mijn vrouw van russische afkomstis, zulks was haar bij het antecedentenonderzoek duidelijk geworden.

Het zal u begrijpelijk voorkomen, dat ik en vooral mijn vrouw, ons bijzonder gegriefd voelen over deze gang van zaken.

Mijn vrouw heeft zich sedert haar komst in ons land, volkomen aan de Nederlandse leefgewoonten en tradities aangepast. Zij spreekt de Nederlandse taal goed en heeft onze kinderen geheel overeenkomstig de Nederlandse leefwijze opgevoed.

Wij hebben ons nimmer ingelaten met de activiteiten, die vanuit de Russische Ambassade te Den Haag werden georganiseerd, noch met de CPN of één van haar neven- of mantelorganisaties.

Juist daarom grieft het ons zo, dat mijn vrouw - hoewel zo ongeveer twintig jaar de Nederlandse nationaliteit bezit - bij de geheime diensten in Nederland vermoedelijk niet als betrouwbaar bekend staat.

Wanneer dit werkelijk het geval is, dan vrezen wij in de toekomst telkenmale dezelfde ontwikkeling, wanneer één van mijn dochters of a.s. schoonzoons naar een overheidsfunctie zal solliciteren.

Afgezien daarvan voelt mijn vrouw het als een discriminatie, dat zij door haar afkomst niet volledig het vertrouwen heeft bij nederlandse veiligheidsdiensten.

Wij verzoeken U dringend om over deze kwestie nadere informatie te willen inwinnen en zijn, indien u zulks gewenst voorkomt, bereid om u persoonlijk of schriftelijk alle gewenst inlichtingen te verstrekken.

U bij voorbaat dankend voor de te nemen stappen in deze,

met vriendelijke groeten

(J.Ph.v.d.Berg)

's-Gravenhage, 16 december 1965.

VERTROUWELIJK

83 578

Aan Zijne Excellentie de Minister
van Binnenlandse Zaken.

- - - - -

Hierbij heb ik de eer, Uwe Excellentie afschrift
te doen toekomen van een schrijven van J.Ph. van den Berg,
te Utrecht.

De vaste Commissie voor de Binnenlandse Veiligheids-
dienst zag zich omtrent de in dit schrijven te berde gebrachte
aangelegenheid gaarne door Uwe Excellentie ingelicht.

De griffier der commissie voornoemd,

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'W. Koops'.

(Mr. W. Koops)

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Mem. 4-2166

Aan de heer mr. W. Koops,
Commissie-Griffier bij de Tweede
Kamer der Staten-Generaal,
(vaste commissie voor de B.V.D.),
Binnenhof 1a,
's-Gravenhage.

Bijlagen :

Uw brief van: 16 december 1965
nr. 83578

Directie Hoofdafd.
Afd. Kabinet Nr. 58371

Onderwerp: request J. Ph. v. d. Berg
te Utrecht. 's-Gravenhage, 3 februari 1966.

VERTROUWELIJK

Naar aanleiding van uw brief van 16 december jl.
nr. 83578 betreffende het request van de heer J. Ph. van
den Berg te Utrecht heeft het Hoofd van de Binnenlandse
Veiligheidsdienst mij het volgende medegedeeld.

"Door de Koninklijke Marechaussee werden mij d.d.
19 januari 1965 inlichtingen gevraagd omtrent het echt-
paar van den Berg-Serouchowa in verband met het feit,
dat een sollicitant voor de beroepsdienst bij het Wapen
der Koninklijke Marechaussee verloofd is met een
dochter van dit echtpaar."

"Bij brief d.d. 25 februari 1965 werd hierop geantwoord
dat in de administratie van de Dienst geen ongunstige
gegevens met betrekking tot dit echtpaar berusten.
Hieraan werd de mededeling toegevoegd dat het echtpaar
in 1961 in de Sowjet Unie vertroefde in verband met een
bezoek aan de familie van Mevrouw van den Berg."

"Aan de Koninklijke Landmacht werden door de Dienst
geen inlichtingen verstrekt. Zoals U bekend is worden
antecedentenonderzoeken ten behoeve van de Koninklijke
Landmacht ingesteld door de Militaire Inlichtingendienst
zelf, die zich hierbij rechtstreeks in verbinding stelt
met de I.D.-en van de Gemeente c.q. Rijkspolitie".

- Voor -

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

Voor een onderzoek naar de reden van afwijzing van de heer Stoker door de Koninklijke Marechaussee en de Koninklijke Landmacht moge ik de commissie verwijzen naar mijn ambtgenoot van Defensie. Ondershands werd intussen reeds vernomen, dat de door de B.V.D. aan de Koninklijke Marechaussee verstrekte inlichtingen geen beletsel vormden voor aanstelling van betrokkenen in de beroepsdienst, doch dat het niet voldoen aan andere selectie-eisen tot de afwijzing hebben geleid.

Ik moge tenslotte de Commissie verzoeken de eventuele beantwoording van het request aan de heer van den Berg -voorzover de B.V.D. betreft- te beperken tot de mededeling dat door de B.V.D. ten aanzien van hem en zijn gezinsleden geen ongunstige gegevens werden verstrekt.

Afschrift van deze brief alsmede van het request van de heer van den Berg doe ik toekomen aan mijn voormelde ambtgenoot.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,

VERTROUWELIJK

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Hw brief van: 16 december 1965
nr.83578

Afd.Kabinet nr.58371

Onderwerp: request J.Ph.v.d.Berg
te Utrecht.

's-Gravenhage, 3 februari 1966.

VERTROUWELIJK

Naar aanleiding van uw brief van 16 december jl. nr.83578 betreffende het request van de heer J.Ph.van den Bergh te Utrecht heeft het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst mij het volgende medegedeeld.

"Door de Koninklijke Marechaussee werden mij dd. 19 januari 1965 inlichtingen gevraagd omtrent het echtpaar van den Berg-Serouchowa in verband met het feit, dat een sollicitant voor de beroepsdienst bij het Wapen der Koninklijke Marechaussee verloofd is met een dochter van dit echtpaar."

Bij brief van 25 februari 1965 werd hierop geantwoord dat in de administratie van de Dienst geen ongunstige gegevens met betrekking tot dit echtpaar berusten. Hieraan werd de mededeling toegevoegd dat het echtpaar in 1961 in de Sowjet Unie vertoefde in verband met een bezoek aan de familie van mevrouw van den Berg.

Aan de Kon.Landmacht werden door de Dienst geen inlichtingen verstrekt. Zoals U bekend is worden antecedentenonderzoeken ten behoeve van de Kon.Landmacht ingesteld door de Militaire Inlichtingendienst zelf, die zich hierbij rechtstreeks in verbinding stelt met de I.D.-en van de Gemeente c.q. Rijkspolitie.

Voor een onderzoek naar de reden van afwijzing van de heer Stoker door de Kon.Marechaussee en de Kon.Landmacht moge ik de commissie verwijzen naar mijn ambtgenoot van Defensie. Ondershands werd intussen reeds vernomen, dat de door de B.V.D. aan de Kon.Marechaussee verstrekte inlichtingen geen beletsel vormden voor aanstelling van betrokkene in de beroepsdienst, doch dat het niet voldoen aan andere selectie-eisen tot de afwijzing hebben geleid. Ik moge tenslotte de Commissie verzoeken de eventuele beantwoording van het request aan de heer v.d.Berg-voorzover de B.V.D.betreft -te beperken tot de mededeling dat door de BVD ten aanzien van hem en zijn gezinsleden geen ongunstige gegevens werden verstrekt. Afschrift van deze brief alsmede van het request van de heer Van den Berg doe ik toekomen aan mijn voormelde ambtgenoot.

DEMINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN
w.g.Smallenbroek.

04144

's-Gravenhage, 25 maart 1966.

VERTROUWELIJK

Zijne Excellentie
de Minister van Defensie.

Hierbij heb ik de eer, namens de vaste Commissie voor de B.V.D. van de Tweede Kamer der Staten-Generaal die naar aanleiding van een verzoek d.d. 16 november 1965 van J.Ph.v.d. Berg te Utrecht op haar verzoek werd ingelicht door de Minister van Binnenlandse Zaken bij diens vertrouwelijk schrijven kenmerk afd. Kabinet nr. 58371 d.d. 3 februari 1966, de aandacht van Uwe Excellentie te vestigen op de laatste zinsnede van laatstvermeld schrijven, waarin Minister Smallegenbroek mededeelde, afschriften van zijn brief alsmede van het request van de heer v.d. Berg aan Uwe Excellentie te hebben doen toekomen.

De Commissie zou gaarne vernemen, of Uwe Excellentie aan de door Uw ambtgenoot van Binnenlandse Zaken verschafte inlichtingen nog iets hebt toe te voegen.

De griffier der Commissie vnd.,

(Mr. W. Koops)

MINISTERIE VAN DEFENSIE

afdeling: Plv. Secretaris-Generaal (KL)

CONFIDENTIEEL

Men wordt verzocht bij het antwoord datum en nummer van deze brief nauwkeurig te vermelden

Aan

de Griffier van de Vaste Commissie
voor de B.V.D. van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal.

uw kenmerk

uw brief van

ons nummer

305.200 Conf.

's-Gravenhage, **28 APR. 1966**

onderwerp: request J.Ph. v.d. Berg
Utrecht.

Naar aanleiding van Uw schrijven van 25 maart 1966 nr. 84144 moge ik U, zulks met verwijzing naar het schrijven van mijn Ambtgenoot van Binnenlandse Zaken van 3 februari 1966 afd. Kabinet nr. 58371, alsnog de volgende aanvullende gegevens deen toekomen.

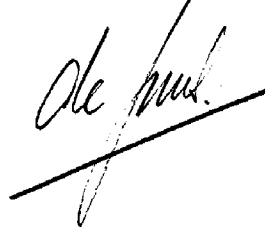
De aanstaande schoonmoeder van de heer Th. Stoker is Russische van geboorte. Het gehele gezin is in 1961 voor twee maanden voor familiebezoek naar Rusland geweest. De a.s. schoonmoeder wil dergelijke reizen af en toe blijven maken. Er leven bij haar nog sterke nationale gevoelens hoewel zij tegen het Russische regiem schijnt te zijn. Zij heeft de aandacht van bepaalde Russische instanties, o.m. van het Russische comité voor terugkeer naar het vaderland, dat haar één- à tweemaal per week het blad "De stem van het vaderland" toezendt. Voorts onderhoudt zij hier te lande contact met de Russische ambassade in verband met het verkrijgen van visa voor de eventuele reizen naar Rusland.

In verband met het vorenstaande is overwogen, dat ernstig rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid dat bij intrede van de heer Stoker in de krijgsmacht bovenbedoelde Russische instanties bij het volgende bezoek van de familie aan Rusland daaraan aandacht zullen besteden. Het wordt daarom, mede om betrokkene en zijn aanstaande schoonfamilie te beschermen tegen mogelijke pressie, beslist ongewenst geacht hem als vrijwillig dienend militair toe te laten tot een verbintenis bij de Koninklijke luchtmacht. Bij de Koninklijke luchtmacht immers is het nauwelijks mogelijk te verhinderen dat personeel van zeer geheime zaken kennis neemt. Bij de Koninklijke landmacht kunnen daartegen, door indeling bij bepaalde onderdelen, maatregelen worden genomen. Op dit gebied is van de drie delen van de krijgsmacht de Koninklijke luchtmacht het gevoeligst. Onvoldoende keuringsresultaten hebben echter tot gevolg gehad, dat de heer Stoker niet kon worden toegelaten tot een door hem gewenste verbintenis bij de Koninklijke marechaussee.

- Het -

Het is, omdat de keuringseisen voor dienstplichtigen lager liggen dan die welke gelden voor degenen die bij dat wapen een beroepsverbintenis willen aangaan, wel mogelijk gebleken hem, overeenkomstig zijn wens als dienstplichtige in te delen bij het wapen der Koninklijke marechaussee.

DE MINISTER VAN DEFENSIE,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'De heer.', is written over a horizontal line. The signature is cursive and somewhat stylized.

MINISTERIE VAN DEFENSIE

afdeling: Plv. Secretaris-Generaal (K1)

CONFIDENTIEEL

Aan de Griffier van de vaste Commissie
voor de B.V.D. van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal.

onderwerp: request J.Ph.v.d.Berg
Utrecht.

's-Gravenhage, 28 april 1966.

Naar aanleiding van Uw schrijven van 25 maart 1966 nr.84144 moge ik U, zulks met verwijzing naar het schrijven van mijn Ambtgenoot van Binnenlandse Zaken van 3 februari 1966 afd.Kabinet nr.58371, alsnog de volgende aanvullende gegevens doen toekomen.

De aanstaande schoonmoeder van de heer Th.Stoker is Russische van geboorte. Het gehele gezin is in 1961 voor twee maanden voor familiebezoek naar Rusland geweest. De a.s. schoonmoeder wil dergelijke reizen af en toe blijven maken. Er leven bij haar nog sterke nationale gevoelens hoewel zij tegen het Russische regiem schijnt te zijn. Zij heeft de aandacht van bepaalde Russische instanties, o.m. van het Russische comité voor terugkeer naar het vaderland, dat haar één- à tweemaal per week het blad "De stem van het vaderland" toezendt. Voorts onderhoudt zij hier te lande contact met de Russische ambassade in verband met het verkrijgen van visa voor de eventuele reizen naar Rusland.

In verband met het vorenstaande is overwogen, dat ernstig rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid dat bij intrede van de heer Stoker in de krijgsmacht bovenbedoelde Russische instanties bij het volgende bezoek van de familie aan Rusland daaraan aandacht zullen besteden. Het wordt daarom, mede om betrokkene en zijn aanstaande schoonfamilie te beschermen tegen mogelijke pressie, beslist ongewenst geacht hem als vrijwillig dienend militair toe te laten tot een verbintenis bij de Koninklijke luchtmacht. Bij de Koninklijke luchtmacht immers is het nauwelijks te verhinderen dat personeel van zeer geheime zaken kennis neemt. Bij de Koninklijke landmacht kunnen daartegen, door indeling bij bepaalde onderdelen, maatregelen worden genomen. Op dit gebied is van de drie delen van de krijgsmacht de Koninklijke luchtmacht het gevoeligst. Onvolgende keuringsresultaten hebben echter tot gevolg gehad, dat de heer Stoker niet kon worden toegelaten tot een door hem gewenste verbintenis bij de Koninklijke marechaussee.

Het is, omdat de keuringseisen voor dienstplichtigen lager liggen dan die welke gelden voor degenen die bij dat wapen een beroepsverbintenis willen aangaan, wel mogelijk gebleken hem, overeenkomstig zijn wens als dienstplichtige in te delen bij het wapen der Koninklijke marechaussee.

DE MINISTER VAN DEFENSIE,

w.g.de Jong.